Gemeente Raalte

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Opgave vluchtelingen
Zaaknummer	63193-2026
B&W vergadering	6 oktober 2026
Agendacommissie	5 oktober 2026
Raadsvergadering	29 oktober 2026
Portefeuillehouder	Mevr. M.E.M. (Martine) Scholten
Behandelend ambtenaar	Team vluchtelingen
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):
(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

Gemeente Raalte

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	29 oktober 2026
Zaaknummer	63193-2026
Onderwerp	Opgave vluchtelingen
Portefeuillehouder	Mevr. M.E.M. (Martine) Scholten
Voor informatie	Team vluchtelingen

Samenvatting

De gemeente Raalte staat voor een brede vluchtelingenopgave. Daarbinnen is de gemeente verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en voor de huisvesting van statushouders. Op dit moment voldoet de gemeente aan de taakstelling voor statushouders, maar nog niet volledig aan de opgave voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden. Als eerste concrete stap gaat de gemeente Raalte aan de slag met de asielopgave op grond van de Spreidingswet.

Het geactualiseerde handelingskader geeft richting aan de uitvoering van de wettelijke vluchtelingenopgave. Zo wordt er bij de beoordeling van opvanglocaties ook gekeken naar duurzame inzet. De investeringen in opvanglocaties kunnen dan op langere termijn ook bijdragen aan passende huisvesting voor andere groepen inwoners.

Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd het geactualiseerde handelingskader vluchtelingenopvang 2026 vast te stellen. Hiermee geeft de gemeenteraad richting aan de verdere uitvoering van de vluchtelingenopgave. Daarnaast wordt de gemeenteraad gevraagd middelen beschikbaar te stellen voor de benodigde personele capaciteit en de voorbereidingskosten voor het onderzoek naar één of meer locaties voor asielopvang.

Beslispunten

1. Het geactualiseerde handelingskader vluchtelingenopvang gemeente Raalte 2026 vast te stellen.
2. In 2026 € 104.000 en in 2027 € 268.000 aan personele capaciteit beschikbaar te stellen, ten laste van de reserve vluchtelingen.
3. In 2027 € 200.000 aan voorbereidingskosten voor de locatiekeuze beschikbaar te stellen gedekt vanuit de rijksbijdrage transitiekosten.

Inleiding

De gemeente Raalte staat voor een brede vluchtelingenopgave. De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en voor de huisvesting van statushouders. Aan de taakstelling voor statushouders wordt op dit moment voldaan, maar de opgave voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden is nog niet volledig gerealiseerd.

In september 2024 stelde de gemeenteraad het handelingskader vluchtelingenopvang 2024-2027 vast. Daarmee gaf de raad richting aan een structurele en duurzame aanpak van de opvang en huisvesting van vluchtelingen binnen de gemeente Raalte. Sindsdien zijn er ontwikkelingen geweest die maken dat er een geactualiseerd handelingskader voorligt. Het geactualiseerde handelingskader sluit aan bij de uitgangspunten uit het coalitieakkoord 2026-2030. Het biedt een actueel bestuurlijk kader om de vluchtelingenopgave zorgvuldig uit te voeren.

De eerste concrete stap binnen de geactualiseerde aanpak is het realiseren van asielopvang. De eerdere zoektocht maar een opvanglocatie voor asiel werd in juni 2025 tijdelijk gepauzeerd vanwege onzekerheid over de toekomst van de Spreidingswet en de landelijke politieke ontwikkelingen. Inmiddels wordt de Spreidingswet gehandhaafd en beoordeelt het Rijk in het najaar van 2026 opnieuw de voortgang. Op grond van de Spreidingswet heeft de gemeente een brief ontvangen in het kader van interbestuurlijk toezicht. Om de eigen regie op de aanpak, locatiekeuze en uitvoering te behouden, heeft het college de zoektocht naar één of meer geschikte opvanglocaties hervat. Wanneer de gemeente niet tijdig aan haar wettelijke taak voldoet, kan het Rijk uiteindelijk overgaan tot indeplaatsstelling. In dat geval neemt het Rijk de uitvoering over en verliest de gemeente de regie.

Bij het zoeken naar nieuwe opvanglocaties worden bestaande gebouwen en nieuwbouwlocaties binnen gemeentelijke projecten worden daarvoor in samenhang in beeld gebracht. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre locaties duurzaam en flexibel kunnen worden gebruikt. Zo zet Raalte de stap van een crisisstructuur naar een voorspelbare, duurzame en integrale huisvestingsaanpak, met ruimte voor gerichte investeringen, zorgvuldige inpassing en aansluiting op de bredere woonopgave.

In een later stadium wordt ook gekeken of de huidige locaties duurzaam zijn. Voor verschillende locaties gelden tijdelijke contracten en soms heeft de opvanglocatie oorspronkelijk een andere bestemming. Hierdoor is de continuïteit van de opvang niet vanzelfsprekend en kan bijvoorbeeld bij het aflopen van een contract opnieuw een huisvestingsvraag ontstaan. Dit benadrukt, naast het feit dat we nog niet voldoen aan de taakstelling, het belang om te blijven zoeken naar nieuwe opvanglocaties die langdurige beschikbaarheid hebben, toekomstbestendig zijn en mogelijk flexibel (denk aan huisvesting voor spoedzoekers) of opvolgend gebruikt kunnen worden.

Zo kunnen Investeringen in opvanglocaties op langere termijn bijdragen aan passende huisvesting voor andere inwoners. Met dit voorstel wordt het college gevraagd het geactualiseerde handelingskader voor te leggen aan de gemeenteraad, en de middelen beschikbaar te stellen voor de benodigde personele capaciteit voor het hervatten van de zoektocht naar een of meer opvanglocaties voor asiel.

Beoogd effect

Met dit voorstel beoogt de gemeente een actueel bestuurlijk kader vast te stellen en de benodigde middelen beschikbaar te stellen, zodat zij de wettelijke vluchtelingenopgave zorgvuldig en met behoud van eigen regie kan uitvoeren.

Argumenten

1.1 De gemeente de maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt

We hebben de afgelopen jaren onze maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen in de opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders. In het coalitieakkoord 2026-2030 staat dat we de opvang van vluchtelingen op een zorgvuldige manier blijven doen. Het handelingskader biedt handvatten om de vluchtelingenopgave verder in te vullen conform deze bestuurlijke afspraak.

1.2 De gemeente taakstellingen heeft vanuit het Rijk om opvang en huisvesting van vluchtelingen te organiseren

Gemeenten hebben taakstellingen als het gaat om de opvang en huisvesting van vluchtelingen (Oekraïense ontheemden, statushouders en asielzoekers). Met de komst van de Spreidingswet moeten gemeenten zich ook houden aan de opvangcapaciteit voor asiel. Op dit moment voldoet Raalte nog niet.

Het Rijk houdt toezicht via een interventieladder. Bij trede 6 krijgt de gemeente indeplaatsstelling, dan neemt het Rijk de uitvoering over en verliest de gemeente invloed op de locatiekeuze en uitvoering. Op dit moment zit Raalte in trede 2. In het najaar van 2026 wordt door het ministerie opnieuw beoordeeld hoe de gemeente Raalte invulling geeft aan de wettelijke taak.

1.3 Het nieuwe handelingskader actuele kaders biedt
Het geactualiseerde handelingskader vluchtelingenopvang 2026 beschrijft de uitgangspunten, rolverdeling, communicatie, participatie en planning om te komen tot opvanglocaties. Vaststelling van dit kader biedt richting voor de uitvoering van de opgave.

Participatie
De gemeente vindt een open en transparant proces belangrijk. Daarom zorgen we voor een zorgvuldig participatieproces, waarin vooraf duidelijk is waarover inwoners kunnen meepraten. We geven helder aan wat al vaststaat en waar nog ruimte is voor inbreng.

De wijze waarop participatie en communicatie worden vormgegeven bij een locatie voor asielopvang is nader uitgewerkt in het handelingskader vluchtelingenopvang gemeente Raalte 2026.

Duurzaamheid
Door ook te kijken naar duurzame en toekomstbestendige opvanglocaties dragen we bij aan een efficiënte en duurzame benutting van ruimte en middelen. Dit opvanglocaties kunnen na verloop van tijd worden ingezet voor verschillende doelgroepen (o.a. spoedzoekers, starters en andere inwoners met een (tijdelijke) woonvraag).

Kanttekeningen
1.1 Vaststelling van het handelingskader kan leiden tot maatschappelijke onrust
Met het vaststellen van het handelingskader besluit de gemeenteraad over de uitgangspunten voor de verdere zoektocht naar opvanglocaties. Dat kan maatschappelijke onrust veroorzaken, omdat opvang van vluchtelingen direct raakt aan de leefomgeving van inwoners. Inwoners kunnen zorgen hebben over onder meer veiligheid, draagvlak, verkeer, voorzieningen en ruimtelijke inpassing.

Daarom vinden we het belangrijk dat duidelijk is hoe de gemeente communicatie en participatie rondom dit thema vormgeeft, dit is opgenomen in het handelingskader. Er wordt bijvoorbeeld vooraf duidelijk gecommuniceerd waarover inwoners kunnen meepraten, wat al vaststaat en waar nog ruimte is voor inbreng.

1.2 Het vinden van een geschikte en beschikbare locatie complex is.
Het vinden van een geschikte en beschikbare locatie blijft ingewikkeld. Bij iedere mogelijke locatie spelen verschillende belangen, kunnen er bezwaren komen en zijn er aandachtspunten en inhoudelijke gronden te noemen. Bijvoorbeeld als het gaat om de ruimtelijke inpassing, bereikbaarheid, veiligheid en draagvlak omgeving.

Naar verwachting is er geen locatie te benoemen zonder kanttekeningen. Echter is de gemeente gehouden verantwoordelijkheid te nemen in de opgave (conform wettelijke taken), hiermee is de gemeente solidair aan andere gemeenten, zodat de opvangopgave eerlijker wordt verdeeld en de gemeente zoveel mogelijk eigen regie houdt op de uitvoering.

Financiën en fiscale aspecten
Het geactualiseerde handelingskader vluchtelingenopvang gemeente Raalte 2026 is in 2026 en 2027 geeft richting aan de uitvoering van de wettelijke vluchtelingenopgave, met het realiseren van asielopvang als eerste stap. Hiervoor is extra personele capaciteit nodig. De gemeenteraad wordt gevraagd hiervoor € 104.000 in 2026 en € 268.000 in 2027 beschikbaar te stellen ten laste van de reserve vluchtelingen. Vanuit het rijk zijn we in 2024, 2025 en 2026 voor € 121.000 gecompenseerd om te voldoen aan de taakstelling aantal te realiseren opvangplekken vanuit de spreidingswet. Bij de jaarrekening zijn deze middelen in 2024 en 2025 toegevoegd aan de reserve vluchtelingen. De middelen van 2026 komen hier nog bij.

De reserve vluchtelingen is gevormd om de opgave omtrent Oekraïners, asielzoekers en statushouders te bekostigen. De stand van de reserve vluchtelingen is voldoende om deze kosten te dekken.
De benodigde personele inzet kan op een later moment worden bijgesteld als de opgave, planning of uitvoering daarom vraagt.

Daarnaast wordt voorgesteld om in 2027 € 200.000 aan voorbereidingskosten voor de locatiekeuze beschikbaar te stellen. Dit zijn projectgebonden kosten voor ontwikkeling van de locatie, de beoordeling van de financiële, ruimtelijke en uitvoeringsaspecten, de mogelijkheden voor duurzaam en flexibel gebruik en de bijbehorende communicatie, participatie en besluitvorming. Het rijk compenseert via een transitievergoeding kosten die direct toe te rekenen zijn aan het realiseren of transformeren van een opvanglocatie en het geschikt maken van een locatie.

Vervolg

Het college heeft de zoektocht naar één of meer locaties voor asielopvang inmiddels hervat. Na vaststelling van het geactualiseerde handelingskader en instemming met het financiële voorstel wordt de zoektocht voortgezet volgens het door de gemeenteraad vastgestelde handelingskader.

Het college streeft ernaar om een voorgenomen besluit over een of meer opvanglocaties voor asiel te nemen uiterlijk 30 juni 2027. Vervolgens wordt de gemeenteraad om advies gevraagd.

Communicatie

De gemeente communiceert actief, tijdig en transparant over de vluchtelingenopgave, de voortgang van het locatieonderzoek en de besluitvorming. In het geactualiseerde handelingskader is de communicatie- en participatiestrategie om te komen tot een opvanglocatie verder uitgewerkt.

Bijlagen

Bijlage 1. Handelingskader vluchtelingenopvang 2026
Bijlage 2. Handelingskader vluchtelingen 2024-2027
Bijlage 3. Memo vergelijking handelingskader vluchtelingenopgave

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema

Gemeente Raalte

RAADSBESLUIT

Zaaknummer 63193-2026

De raad van de gemeente Raalte,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 oktober 2026;

Besluit:

1. Het geactualiseerde handelingskader vluchtelingenopvang gemeente Raalte 2026 vast te stellen.
2. In 2026 € 104.000 en in 2027 € 268.000 aan personele capaciteit beschikbaar te stellen, ten laste van de reserve vluchtelingen.
3. In 2027 € 200.000 aan voorbereidingskosten voor de locatiekeuze beschikbaar te stellen gedekt vanuit de rijksbijdrage transitiekosten.

Aldus besloten in de vergadering van 29 oktober 2026.

de griffier
Karin Zomer

de voorzitter
Rob Zuidema